

Laudatio

**Ministra za Savezno vijeće, Europu i međunarodne poslove,
gospodina Petera Friedricha**

**Uručenje Križa za zasluge na vrpci Reda za zasluge
Savezne Republike Njemačke
gospođi dr. Ljiljani Gehrecke**

**25. lipnja 2015, 11.30
u Gradskom muzeju Vukovar (Dvorac Eltz)**

1. Uvod

Zaista mi je drago da smo danas gosti ovdje u Dvorcu Eltz, u kojem je već gotovo pola stoljeća smješten Gradski muzej Vukovar i koji se ubraja u najreprezentativnija barokna zdanja Hrvatske.

U umjetničkim epohama i pripadajućim građevinama ogledaju se i naši korijeni i naša zajednička povijest.

Razmjena i suradnja u stvari su već dugo prisutne na europskom kontinentu.

A angažirane građanke i građani, bilo u Hrvatskoj ili u Njemačkoj, koji daleko izvan svojih poslovnih obveza volonterski ulažu ideje, vrijeme, srce i dušu za europske integracije, vrlo su važni za mene i za naše države i zajednice. Za mene oni predstavljaju vrijedne uzore koji i sljedećim generacijama pokazuju i svojim primjerom žive jedini suvisli put.

Takav je uzor gospođa dr. Ljiljana Gehrecke.

Ona je na sasvim poseban način postigla izvanredne zasluge.

2. Laudatio

Vi ste, gospođo dr. Gehrecke, danas u središtu pozornosti! Vama želimo reći HVALA!

Na moj prijedlog premijer gospodin Winfried Kretschmann Vas je, gospođo dr. Gehrecke, predložio saveznom predsjedniku za dodjelu Križa za zasluge Savezne Republike Njemačke.

I ja sam se veselio saznajući da je savezni predsjednik gospodin Gauck Vama dodijelio Križ za zasluge na vrpci Reda za zasluge.

A uistinu posebno me veseli da danas imam čast uručiti ovo visoko odličje na ovom mjestu bogatom poviješću.

Prvo bih želio kratko ocrtati neke važnije biografske podatke:

Rođeni ste u tadašnjoj Kraljevini Jugoslaviji. U Vukovaru ste završili gimnaziju, te potom studirali i promovirali na Fakultetu organizacijskih znanosti Sveučilišta u Beogradu.

U Srbiji ste bili profesorica na Visokoj poslovnoj školi Beograd kao i u Europskom centru za mir i razvoj Sveučilišta za mir Ujedinjenih naroda u Beogradu.

Preko Vašeg supruga, koji je nažalost preminuo, i Njemačku ste vrlo dobro upoznali. Dugo ste godina živjeli u Njemačkoj.

Nakon katastrofalnog građanskog rata vratili ste se u Hrvatsku 1996. godine i s istomišljenicima osnovali Europski dom Vukovar.

I to je bio hrabar i istovremeno dalekosežan korak. Pogotovo zato jer je u to vrijeme za većinu ljudi glavni interes bio ponovno osigurati krov nad glavom.

Organizirati povratak prognanog i izbjelog stanovništva kao i poticati integraciju ove nanovo spojene zajednice bio je prvi cilj.

S Vašim Europskim domom, koji je svoje prvo sjedište imao u Vašem dnevnom boravku, počeli ste raditi na društvenom i gospodarskom rastu i razvoju.

Time ste poslali jasan signal. Znak protiv nepovjerenja, gnjeva, neprijateljstva i agresije. Znak za mir, slobodu, demokraciju i pravdu, te prije svega za zajednički dijalog.

Bio je to signal. Jer je grad Vukovar bio ratom najjače razorena zajednica u današnjoj Hrvatskoj.

Mnoge građanke i građani s obje strane bili su teško traumatizirani ratnim događanjima.

Međutim preko svih granica ljude je spajao njihov odnos prema Vukovaru, njihovom gradu i domovini. Tim žalosnija je činjenica da i danas u

svakidašnjem životu ljudi u mnogim područjima i dalje postoje podjele među etničkim skupinama.

Postojeći konflikti pokazuju da je rad gospođe dr. Gehrecke ne samo neophodan, već i prijeko potreban.

Nadilaženje tog rascjepa za nju je bio i još uvijek jeste želja koja dolazi duboko iz srca i gori za učvršćivanjem mira u Vukovaru. I samo je tako mogla izgraditi Europski dom Vukovar u najtežim uvjetima i unatoč velikim otporima, jer ima viziju mirnog, slobodnog i socijalnog zajedništva.

Od 2000. do 2008. godine ona je bila prva predsjednica Europskog doma Vukovar i od tada je počasna predsjednica ove ustanove.

Gospođo dr. Gehrecke, Vi ste na izvanredan način uspjeli stvoriti društveni centar u kojem se mogu susretati građanke i građani svih etničkih skupina.

Zajedničkim djelovanjem ovdje se razgrađuju predodžbe o neprijateljstvu. Svi mi znamo da se nešto takvo ne događa od danas do sutra – za to je potrebno mnogo vremena. Upravo mi u Baden- Württembergu sa zajedničkom granicom s našim francuskim susjedima imali smo prilike - sada već preko 70 godina nakon završetka rata - stjecati mnoga iskustva u tom pogledu. Pored velikih političkih gesta pomirenja pritom je uvijek potreban upravo i rad na temeljima, angažman od dolje na razini građana, mladih i civilnog društva.

Mali su to koraci, koji ustrajnošću, kontinuitetom, s mnogo snage i iznimnom senzibilnošću gospođe dr. Gehrecke dovode do uspjeha.

To se događa primjerice putem projekata s ciljem rekonstrukcije zajednice, prevladavanja stresa i izgradnje zdravlja ili osobnog razvoja. Međutim i edukacija i usavršavanje, a pogotovo rad s mladima također pomažu u prevladavanju ratnih trauma.

Europski dom je osim toga u suradnji s Vukovarsko-srijemskom županijom proveo brojne projekte za informiranje i obrazovanje lokalnog stanovništva o Europskoj uniji (npr. 2010. godine međunarodnu konferenciju „Europska unija – veliki mirovni projekt – Hrvatska i Srbija na putu u EU“).

U projektima Županije s Europa centrom Baden-Württemberg i Centrom za opće znanstveno obrazovanje odraslih Sveučilišta Ulm Europski dom Vukovar je nadalje bio lokalni partner na terenu. Na taj su način poboljšani i odnosi Hrvata i Srba koji žive u Njemačkoj.

Posredstvom dobrih kontakata gđe. dr. Gehrecke s Njemačkom i zahvaljujući njezinom velikom angažmanu ti su projekti uspješno provedeni.

U tom kontekstu ne smijemo izostaviti činjenicu da ste brojne aktivnosti osobno podupirali, te ste osim toga vrlo često i sami nastupali kao predavač i da ste se kroz stručna izlaganja i intervjue zalagali za taj važan rad.

2002. godine kao lokalna partnerica Zaklade Friedrich Ebert odigrali ste ključnu ulogu u stvaranju platforme za diskusiju, tribine, zajedničkog projekta Europskog doma i Zaklade Friedrich Ebert, na kojoj se pripadnici raznih etničkih skupina mogu susretati i raspravljati o političkim i društvenim problemima.

Pritom ste umjeli suprotstaviti se sumnjama i neprijateljskim sentimentima s velikim strpljenjem te omogućiti ovakve međuetničke susrete.

Od tada Zaklada Friedrich Ebert svake godine s Europskim domom organizira niz manifestacija za diskusiju, u kojima Vi i dalje sudjelujete s velikim angažmanom.

Tako je zadnji ovakav forum Europskog doma Vukovar održan u siječnju 2014. godine povodom 16. obljetnice mirne reintegracije Podunavlja.

Nedavni događaji u vezi spora oko uvođenja dvojezičnih, latinično-ćiriličnih ploča u Vukovaru samo dodatno ukazuju na nužni nastavak rada na

pomirenju. U svjetlu vrlo kompleksne povijesti značaj angažmana od strane ljudi kao što je gospođa dr. Gehrecke postaje tim jasniji.

3. Zahvala i uručenje

Poštovana gospođo dr. Gehrecke, ostvarili ste uistinu velik i značajan doprinos za interkulturni zajednički život i poboljšali ste životnu situaciju u Vukovaru. I uvjeren sam da ste svojim zaraznim optimizmom, energijom i trudom ohrabрили mnoge ljude i usrećili mnoge građanke i građane Vukovara.

Vaš angažman treba biti uzor za mnoge druge. Brojni imitatori su stoga nadasve dobrodošli.

Vaše djelovanje zaslužuje poštovanje i priznanje.

Stoga Vam se u ime Vlade pokrajine Baden-Württemberg srdačno zahvaljujem.

I doista me veseli da Vama, poštovana gospođo dr. Gehrecke, po nalogu saveznog predsjednika gospodina Joachima Gaucka mogu uručiti Križ za zasluge na Vrpци Reda za zasluge Savezne Republike Njemačke.

Ostanite dragulj ovoga grada, regije i Vaše zemlje, kao i našeg plodnog međudržavnog dijaloga.

Priznanje: Odajući priznanje posebnih zasluga učinjenih za narod i državu gospođi dr. Ljiljani Gehrecke iz Vukovara/Hrvatske dodjeljujem

Križ za zasluge na Vrpци Reda za zasluge Savezne Republike Njemačke.

U Berlinu, 30. listopada 2014. savezni predsjednik Joachim Gauck